

Ein cyf/Our ref MA - L/LG/0489/19

Mike Hedges AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

seneddCCERA@assembly.wales

3 Hydref 2019

Annwyl Mike,

Bil Anifeiliaid Gwyllt a Sycrasau (Cymru)

Diolch am eich llythyr dyddiedig 25 Medi ynghylch Bil Anifeiliaid Gwyllt a Sycrasau (Cymru).
Gweler isod fy ymatebion i gwestiynau'r Pwyllgor.

- 1. A allwch chi ddarparu esboniad o'r cyfiawnhad moesegol dros wahardd defnyddio anifeiliaid gwyllt, yn ychwanegol at yr hyn a nodir yn y Memorandwm Esboniadol ac a roddwyd yn eich tystiolaeth i'r Pwyllgor ar 18 Gorffennaf?*

Mae sycrasau teithiol wedi bod yn teithio o gwmpas y Deyrnas Unedig ers dwy ganrif a mwy. Maent yn fentrau masnachol a'u nod yw diddanu. Mae nifer y sycrasau teithiol sy'n defnyddio anifeiliaid gwyllt a nifer ac amrywiaeth yr anifeiliaid gwyllt yn y sycrasau hynny wedi gostwng yn aruthrol yn y blynyddoedd diwethaf. Mae awydd y cyhoedd am y math hwn o adloniant wedi lleihau a bellach, dim ond dwy sycras sy'n teithio gydag anifeiliaid gwyllt yng Nghymru a Lloegr. Mae'r ddwy o Loegr ond yn ymweld â Chymru'n rheolaidd. Bob tro y maen nhw'n dod yma, mae'r galw am eu gwahardd yn codi eto. Mae pobl Cymru a mudiadau'r trydydd sector, gan gynnwys Cymdeithas Milfeddygon Prydain, y Born Free Foundation a'r RSPCA, wedi cefnogi ac ymgyrchu'n gyson dros wahardd defnyddio anifeiliaid gwyllt mewn sycrasau teithiol.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae Pwyllgor Deisebau Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi ystyried deisebau sy'n galw am wahardd defnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrzasau yng Nghymru ddwywaith.^{1 2}

Yn 2017, ymgynghorais ar gynllun ar gyfer trwyddedu neu gofrestru arddangosfeydd teithiol o anifeiliaid, gan gynnwys syrzasau. Gofynnais hefyd am farn pobl ynghylch gwahardd defnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrzasau teithiol. Roedd cefnogaeth aruthrol gan y rheini a ymatebodd dros waharddiad ac ymrwymais i ystyried cyfleoedd i gyflwyno deddfwriaeth i wneud hynny.

Mae llawer o'r galw am waharddiad yn canolbwyntio ar effaith ganfyddedig syrzasau ar les anifeiliaid ac mae llawer o bobl yn credu na all syrzasau teithiol ddiwallu anghenion lles anifeiliaid gwyllt.

Ystyrir gwaharddiad am resymau lles ym mharagraffau 3.15 i 3.30 y Memorandwm Esboniadol ar gyfer Bil Anifeiliaid Gwyllt a Syrzasau (Cymru). Nid wyf am ailadrodd y Memorandwm Esboniadol yn y fan hon, ond esboniaf yn fras pam na fyddai defnyddio pwerau dirprwyedig Deddf Lles Anifeiliaid 2006 i wahardd defnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrzasau teithiol yn briodol.

Byddai gofyn imi gael fy modloni fod tystiolaeth wyddonol gref bod lles anifeiliaid gwyllt sy'n cael eu cadw mewn syrzasau teithiol yn dioddef cyn cyflwyno gwaharddiad o dan Ddeddf 2006. Yn ôl y dystiolaeth sydd gennyf, nid oes modd profi'n bendant bod lles anifeiliaid gwyllt mewn syrzasau teithiol mewn cyflwr gwell na gwaeth nag anifeiliaid mewn sefyllfaoedd tebyg. Ni allaf ddweud yn bendant nad oes problemau lles ond yn hytrach, nid oes digon o dystiolaeth wyddonol berthnasol bod y problemau hynny'n bod. O gofio nifer gymharol fach yr anifeiliaid dan sylw, a'r amrywiaeth eang o rywogaethau sydd ag anghenion gwahanol, nid oes sicrwydd y byddai canlyniadau unrhyw ymchwil yn ddigon ystyrion a chadarn i allu dylanwadu ar y drafodaeth.

Hefyd, mae'r ddwy syrzas deithiol sydd wedi bod yn ymweld â Chymru wedi'u cofrestru ers y saith mlynedd ddiwethaf o dan Rheoliadau Lles Anifeiliaid Gwyllt mewn Syrzasau Teithiol (Lloegr) 2012. Mae'r rheoliadau hyn, a wnaed o dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006, yn gofyn bod gan syrzasau teithiol gynlluniau gofal ar gyfer eu hanifeiliaid gwyllt; eu bod yn cadw cofnodion penodol; eu bod yn dweud wrth yr awdurdodau trwyddedu am eu teithiau; eu bod yn cael eu harchwilio'n rheolaidd gan filfeddygon; a'u bod yn cadw at ofynion lles penodol o ran hyfforddiant, perfformiad, cludiant ac amgylchedd eu hanifeiliaid gwyllt. Er bod Rheoliadau 2012 yn amhoblogaidd gyda nifer o fudiadau lles anifeiliaid sy'n gwrthwynebu defnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrzasau teithiol, rhagdybir bod y ddwy syrzas deithiol wedi cadw at ofynion eu trwyddedau. Fel arall, ni fyddent wedi cael teithio â'u hanifeiliaid gwyllt.

Mae'r Pwyllgor yn sylweddoli y daw Rheoliadau 2012 i ben ar 19 Ionawr 2020, ddiwrnod cyn y disgwylir i Ddeddf Anifeiliaid Gwyllt mewn Syrzasau 2019 sy'n gwahardd defnyddio anifeiliaid mewn syrzasau teithiol yn Lloegr ddod i rym.

Daeth yn amlwg gydag amser bod ystyriaethau moesegol ehangach sy'n gofyn mwy na'r cwestiwn a yw lles anifeiliaid gwyllt mewn syrzasau teithiol yn dioddef. Wrth i Ddeddf Cymru 2017 a'r model pwerau cadw ddod i rym, mae gennym y pwerau yng Nghymru i gyflwyno deddfwriaeth sylfaenol am resymau moesegol.

---

¹ NAW, P-04-653 Gwahardd y Defnydd o Anifeiliaid Gwyllt mewn Syrzasau yng Nghymru <<http://www.senedd.cynulliad.cymru/mglIssueHistoryHome.aspx?Ild=13740&Opt=0>>

² Cynulliad Cenedlaethol Cymru P-05-796 Galw ar Lywodraeth Cymru i wahardd yr arfer o ddefnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrzasau yng Nghymru <http://senedd.cynulliad.cymru/mglIssueHistoryHome.aspx?Ild=20656>

Y llynedd, ymgynghorais ar ddeddfwriaeth sylfaenol i wahardd defnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrcau teithiol yng Nghymru, am resymau moesegol. Cafwyd dros chwe mil a hanner o ymatebion i'r ymgynghoriad, gyda 97% ohonyn nhw'n cefnogi fy nghynnig i gyflwyno deddfwriaeth a fyddai'n ei gwneud yn drosedd defnyddio anifail gwyllt mewn syrcau deithiol. Er nad pleidlais nag arolwg barn mo ymgynghoriad, mae cefnogaeth aruthrol y rheini a ymatebodd dros gyflwyno deddfwriaeth a fyddai'n ei gwneud yn drosedd defnyddio anifail gwyllt mewn syrcau deithiol yn arwydd arall o gryfder teimladau'r cyhoedd ynghylch y mater.

Mae Bil Anifeiliaid Gwyllt a Syrcau (Cymru) yn ceisio mynd i'r afael â'r pryderon moesegol hyn trwy wahardd defnyddio anifeiliaid mewn syrcau teithiol yng Nghymru. Dilynodd Llywodraethau'r Alban a'r DU drywyddau tebyg am eu bod yn ystyried nad oedd digon o dystiolaeth i gyfiawnhau gwaharddiad am resymau lles ond bod digon o gyfiawnhad dros wneud am resymau moesegol.

Mae defnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrcau teithiol yn rhywbeth o'r oes o'r blaen ac nid yw'n adlewyrchu'r farn gyhoeddus heddiw ynghylch sut y dylai anifeiliaid gael eu trin a'u dangos. Nid oes budd i gymdeithas nac i'r anifail gwyllt sy'n cyfiawnhau ei ddefnyddio'n unswydd i'n diddanu. Nid yw'n cyfrannu fawr at ein dealltwriaeth o anifeiliaid gwyllt a'u hymddygiad naturiol, nac at eu gwarchod yn eu cynefin. Mae'n amheus a yw'r anifeiliaid yn byw bywyd o ansawdd da ac yn bendant, nid yw'n fywyd sy'n debyg i fywyd anifeiliaid eraill o'r un rhywogaeth sy'n cael eu cadw mewn amgylcheddau eraill, fel swâu sy'n cael eu rheoleiddio'n drwm, nac anifeiliaid sy'n byw'n rhydd yn eu cynefin.

Rwy'n bryderus hefyd am yr effaith y mae gweld anifeiliaid gwyllt yn perfformio mewn syrcau teithiol, ar gyfer adloniant yn unig, yn ei chael ar agweddau pobl tuag at anifeiliaid, yn enwedig agweddau sy'n datblygu ymhlith plant. Roedd llawer o'r rheini a ymatebodd i ymgynghoriad y llynedd yn rhannu'r farn honno, sef y byddai gwahardd defnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrcau'n gallu cyfrannu at annog mwy o barch ac agwedd gyfrifol at bob rhywogaeth.

Gall pobl bara i fwynhau syrcau teithiol, ond rhaid symud ymlaen o weld anifeiliaid gwyllt yn gorymdeithio o'n blaenau yn adloniant. Trwy wahardd defnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrcau teithiol, byddem yn ymuno â nifer gynyddol o wledydd sy'n credu ei bod yn annerbyniol defnyddio bodau ymdeimladol mewn ffordd mor hen ffasiwn.

2. A allwch chi roi esboniad pam rydych chi'n ystyried bod y gwaharddiad yn ymyrraeth gymesur, a sut rydych chi wedi bodloni'ch hun ei fod yn cydymffurfio â'r hawliau a nodir yn Neddf Hawliau Dynol 1998?

Byddai gwahardd defnyddio anifeiliaid mewn syrcau teithiol yn dylanwadu ar y ddwy syrcau deithiol sy'n dal i ddefnyddio anifeiliaid gwyllt. Mae'r nifer fach o anifeiliaid gwyllt sy'n cael eu cadw gan syrcau teithiol, a'r ffaith bod y nifer yn gostwng, yn awgrymu nad yw eu presenoldeb yn ffactor bwysig wrth benderfynu ar eu poblogrwydd. Mae'n bosibl, gydag amser, y byddai syrcau teithiol yn dewis peidio â defnyddio anifeiliaid gwyllt. Nid oes gwarant o hynny, fodd bynnag, ac o ystyried y ddadl foesol rwyf wedi'i chyflwyno uchod, rwy'n credu bod cyfiawnhad dros waharddiad ac y byddai'n ymateb cymesur. Byddai croeso i syrcau teithiol yng Nghymru o hyd, cyn belled nad ydynt yn defnyddio anifeiliaid gwyllt.

Amcan y Mesur hwn yw rhwystro pobl rhag defnyddio anifeiliaid gwyllt mewn syrcau teithiol. Rwy'n fodlon bod darpariaethau'r Bil yn cydymffurfio â Deddf Hawliau Dynol 1998. Bydd syrcau teithiol yn cael teithio a pherfformio fel ag o'r blaen, ond ddim gydag anifeiliaid gwyllt.

Rwyf wedi gwrthod galwadau i wahardd syrcasau teithiol rhag cadw unrhyw anifeiliaid. Byddai gwaharddiad rhag cadw anifeiliaid gwyllt yn golygu amddifadu rhywun rhag ei eiddo ac i'w hawl i fwynhau ei eiddo'n heddychlon. Amddiffynnir yr hawl hwn gan Erthygl 1 o Brotocol 1 i Gonfensiwn Ewrop ar Hawliau Dynol. Mae Deddf Hawliau Dynol 1998 yn ymgorffori A1P1 yn gyfraith Brydeinig. Dywed A1P1: *Every natural or legal person is entitled to the peaceful enjoyment of his possessions. No one shall be deprived of his possessions except in the public interest and subject to the conditions provided for by law*. Mae rheoli'r modd y caiff anifail ei ddefnyddio mewn syrcas deithiol yn llai o amhariad na llwyr amddifadu perchennog o'r anifail. Os bydd syrcas deithiol yn dewis cadw ei hanifeiliaid gwyllt, dyna'i braint, cyn belled â'i bod yn cadw at y gyfraith wrth wneud hynny.

Rwy'n fodlon hefyd fod y cosbau a'r pwerau gorfodi yn gymesur. Mae'r Atodlen yn pennu'r pwerau mynediad gan gynnwys yr amodau y mae'n rhaid eu bodloni cyn y ceir rhoi gwarant i fynd i mewn i adeilad a chyfyngiadau gwarant o'r fath. Nid yw'r pwerau gorfodi hyn yn newydd ac maen nhw'n adlewyrchu'r pwerau mewn deddfau eraill.

Rwy'n disgwyl ymlaen at gwrdd â'r Pwyllgor eto ar 10 Hydref i roi rhagor o dystiolaeth am egwyddorion cyffredinol Bil Anifeiliaid Gwyllt a Syrcasau (Cymru).

Cofion,

A handwritten signature in black ink that reads "Lesley". The signature is written in a cursive, flowing style with a large, sweeping underline that loops back under the 'y'.

Lesley Griffiths AC/AM

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs